Nr. 15 (50) 1939 m. balandžio 15 d. II metai.

VARPELIS

„AIDO“ PRIEDAS VAIKAMS

SAKYK

Tėvyne mano miela,
Tėvyne mano brangi!
Kodėl vis apsiniaukus
Plati tavo padangė?

Kodėl vis temdo saulę
Tau pilkas debesėlis
Ir pakelėse laužo
Medžius audra įšėlus?

Sakyki, tėviškėle,
Sakyk, mano tėvyne,
Kuo galim tau padėti,
Savus vargus pamynę?

V. Kuolaitis

Gandras parlėkė

Gandras, gandras jau sugrįžo
Su pavasariu gražiu —
Ir nuskrido nusileido
Iš padangių pamažu.

— Sveikas, sveikas, ilgakoji!
Kur buvai, kur tu skrajojai?
Sveikas gyvas pas mus grįžęs
Iš plačios dangaus mėlynės.

— Po sparnais ką tu slepi,
Ką gi tu tenai turi?
Dėde tave pavadinsim,
Jei tik dovanų dalinsi.

— Turiu daug jau dovanų
Mažų vaikams nešu jų —
Tai pietų vėjelį švelnų
Ir linksmumą jauną, dailų.

— Gandre, gandre, kaip gerai,
Kad pas mus tu parskridai.
Mums bus gera, bus smagu —
Šoksim pievoj kadriliu...

Vyt. Tamulaitis

Sudiev, žiemuže!

Šiandieną man sakė
Mamytė miela,
Kad jau iškeliauja
Žiemužė žila.

Upelis čiurlena,
Nėra jau ledų,
Daržely netrukus
Sulauksim žiedų.

Dirvonus kalvotus
Purenti pradės,
Dainas vieversėlio
Artojai girdės.

Nereikia žiemužės,
Nereikia seniai,
O kam tas jos šaltis,
O kam purvynai.

Pavasari mielas,
Pavasari tu!
Mes ilgimės saulės,
Mes laukiam žiedų!

J. Iškauskas

Garneli, garneli,
Atnešk man brolelį,
O jei turi gerą širdelę,
Atnešk ir mažą seselę...

Drąsuolis

Gyveno girioje šernas. Per dieną jis gulėdavo girios tankumyne, o kai ateidavo naktis, eidavo ieškoti maisto.

Pamiškėje apsigyveno daržininkas. Jis darže prisodino ropių, morkų, burokų. Daržą aptvėrė, jo viduryje pastatė baidyklę. Tvora buvo nestipri ir baidyklė nebaisi, bet jos kitiems sakydavo: „čia ne tavo daržas ir svetimiems jan vaikščioti draudžiama". Kiti žvėrys į tą daržą ir nevaikščiojo, dargi iš tolo jį lenkė. Ne toks buvo šernas.

Kartą atėjęs šernas sulaužė tvorą, įsivertė daržan ir pradėjo ėsti daržoves. Ir ne tiek jis ėdė, kiek kniso ir naikino. Atėjęs daržininkas pamatė padarytąją jam žalą ir sako:

— Na, palauk tu! Nebijai mano baidyklės, neaplenki tvoros, tai aš tave kitaip pamokinsiu.

Ir pasišaukė medžiotoją.

Medžiotojas per išlaužtąją tvoroje spragą ištiesė virvę, vieną jos galą pririšo prie šautuvo gaidžiuko, o šautuvą taip padėjo, kad iššautų į šerną, kai jis eis daržan pro spragą.

Naktį ir vėl atėjo šernas. Priėjo jis prie spragos ir pamatė virvę.

— Kas man toji virvė, — pamanė jis. — Aš galėjau tvorą išversti, nutrauksiu ir virvę.

Žengė jis žingsnį, įtempė virvę, paspaudė šautuvo gaidžiuką, ir pasigirdo šūvis. Iš šerno šono ištriško kraujo lašai. Šernas lėtu žingsniu nuėjo miškan.

Rytą atėjęs medžiotojas pamatė kraujo lašus ir visa suprato. Jis nuėjo taku, kraujo lašais nužymėtu, ir tankumyne rado nebegyvą šerną. Parėjęs namo, pasikinkė kumelę ir atvažiavęs įsivertė šerną vežiman. Jis ir jo šeima ilgai turėjo gardžios mėsos.

Atsiuntė **J. Dargužietis**

Berželis ir aš...

Ko, berželi, viduj lauko
Taip žemai siūbuoji?
Gal tau liūdna, kad pats vienas
Su vėju kovoji?

Gal tau ilgu, svyruonėli,
Be tankios giružės,
Kur daugiau yr tavo brolių,
Vėjas kitaip ūžia?

Aš padėsiu tau, berželi,
Su vargais kovoti,
Nes ir aš esu bedalis
Šiam pasaulio plotę...

L. Basys

Naujas šepetukas ir nauja dėžutė

Antanėlis kasdien rytą ir kasdien vakarą valo dantukus šepetuku, padažydamas jį į baltus miltelius.

Kiekvienas taip daro.

Taip, tik Antanėlis kažkodėl taip stipriai spaudžia šepetuką į miltelius, kad dėžutėj pasidarė skylė, o šepetukas linko, linko, visai sulinko ir pagaliau trakšt ir nulūžo!

Taigi šiandien mamytė padovanojo Antanėliui naują šepetuką ir dėžutę su milteliais.

Šepetukas labai gražus, jo kotelis gintarinis, blizga, žvilga kaip auksinis. Jo galvelė taip švelnutė, taip minkštutė, smegenų nebado. Ir dėžutė puiki. Ji jau nebeprakiurs, nes nebe popierinė, ji iš gražios ir puikios medžiagos padaryta, tik Antanėlis nežino, kokia tai medžiaga. Dėžutės viršuje papieštas berniukas, besišypsąs ir berodąs baltus kaip sniegas dantis.

Antanėlis labai džiaugiasi mamytės dovanomis.

Pavasarėlis

Jau atskrido paukštužėliai
Iš šiltų kraštų,
Užkukavo gegutėlė
Tarp žalių šakų.

Ei vaikučiai, ei mielieji,
Kelkitės greitai!
Mes nueisim žalion pievon
Žaisime smagiai.

Na, ir žaidėm, šokinėjom,
Daineles dainavom.
O gegutė tarp šakelių
Mums gražiai kukavo.

Gegutė

Upeliui patvinus

Visur sutirpo sniegas. Pilnos upės vandens. O mūsų upelio krantai nebeišlaikė pavasario vandenų ir išsiliejo, išsiliejo kaip jūra. Visas pievas apsėmė.

Upelyje vanduo toks drumzlinas, dargi juodas, bet pievose kiek aiškesnis. Pakraščiuose kai kur žolelė ėmė rodytis.

— Sveiki gyvi, sveiki gyvi! — šaukia linksmai lakstydamos pempės.

Laksto, vartaliojasi, o jų šviesiai sidabruotos pasparnės blizga prieš saulę.

— Visur apsemta! Visur apsemta! — šaukia senė pempe. — Nė vieno pernykščio kupsto nematyti! Skriskim padirvėn. Skriskim padirvėn! — ragina savo drauges.

Nulėkė. Vaikščioja, šokinėja nuo grumsto ant grumsto per suartą dirvoną.

— Sesut, brolyt! — sako viena jauniklė pempelė. — Tai geros čia slepynės po grumstu. Susisukim lizdus, čia niekas neatras.

— Ką tu kalbi, — perspėja senoji pempė. — Tu nieko nesupranti, širdele. Čia lizdo negalima sukti, nes netrukus ateis ūkininkai akėti ir išdraskys lizdą. Reikia palaukti, kol vanduo pievose nusės, tuomet ten pasiieškosime sau saugios vietelės lizdui sukti.

Jaunoji nepasitikėdama pažvelgė į savo patarėją. Norėjo prieštarauti, bet staiga iš už grumsto pasirodė katinas, ir pempės greitai nuskrido klykdamos:

— Lėksim, skriskim, kol dar gyvi! Vagis! Vagis!

Tuo tarpu varlės labai buvo patenkintos šiuo potvyniu.

— O, kūmut, gerai, kurr... kurr... Kad taip būtų visuomet, kurr... kurr... O kad taip visas pasaulis apsisemtų, kurr... kurr... Tai plaukytume dieną ir naktį, kurr.. kurr... — kalbėjosi būrelis varlių, susigužusių padirvėje prieš saulutę.

— Tik vienas mums neramumas, kad tas ilgakojis jau parlėkė, man sakė viena kūmutė, kurr...

— O aš jums pasakysiu, kad šiemet nėra ko jo bijoti, kurr... tiesą sakau, kad galime būti ramios, miegoti užsimerkusios, kurr...

— Kaip tai? prašom pasakyti mums, kūmute, — ne juokais susidomėjo visos varlytės.

— Labai paprastai: šiemet ilgakojis prigėrė, juk matote, kiek vandens visur!

— Gerai tu sakai! prigėrė... Vargšas gandrelis! O nieko sau paukštis buvo, — ėmė gailintis kūmutės.

— Gaila, gaila! Ai, ai!..

Nežinia kiek dar būtų mūsų varlelės aimanavusios ir gailinusios gandrelio, tik staiga suriko nesavu balsu vyresnioji varlė:

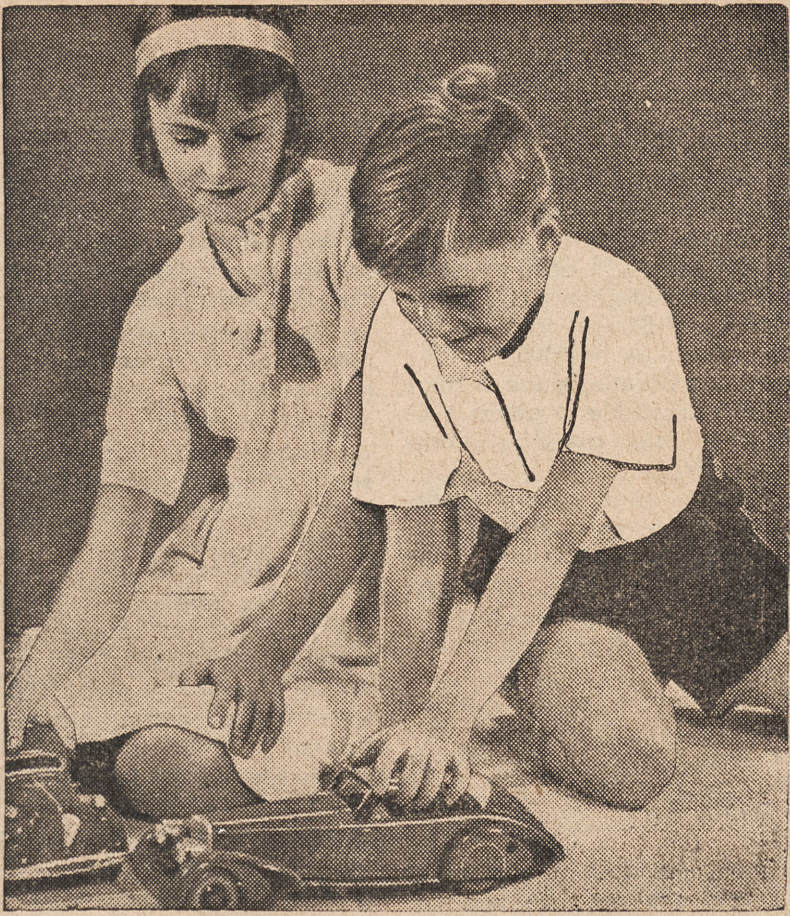
— Gandras!

Visos varlės puolė gelmėn ir pasislėpė.

— Kle, kle, kle! — piktai sukaleno gandras ir nuskrido toliau.

Dilgė.

O kad užaugę mes galėtume tokiais dideliais automobiliais važinėti!

Ei, pavasarėli

Ei, pavasarėli,
Mielas mūsų drauge!
Pasakyk, ko rymo
Topoliai suaugę?
    Ką jie tyliai kužda
    Palei mūsų sodžių?
    Mes nebesuprantam
    Jų slaptingų žodžių.
Ar apie šį kraštą?
Ar apie mūs žemę?
Ar apie tuos bokštus,
Kurie dangų remia?

Ar apie tuos vandens
Kur audringai ūžia?
Ar apie tėvynės
Plačiąją jūružę,
    Kurios piktas priešas
    Mums visad pavydi,
    Kur žvejelių burės
    Vasarą sužydi?
Ei, pavasarėli,
Mielas mūsų drauge!
Mūs jauni siekimai
Su tavim suaugę.

V. Kuolaitis

Namų dvasia

Estų liaudies pasaka

Viename dvare ponas įsakė virėjui pagaminti jam pietus.

Ant ugnies jau buvo užkaistas katilas, kuriame virė kelių avinėlių mėsa. Virėjas sėdėjo priešais židinį ir kurstė ugnį. Staiga išėjo iš pakrosnio nykštukas ir prašo:

— Mielas drauge, duok ir man paragauti valgio. Mano pilvas tuščias, o širdį taip maudžia, kaip išalkusiam žvejui.

— Negaliu duoti, nes ir taip didelė šeima laukia, — atsako virėjas.

— Duok nors lašelį viralo, — nesiliauja prašęs mažasis žmogelis.

— Na, tai jau imk, — nusileidžia virėjas ir paduoda nykštukui samtį viralo.

Kai tik samtis atsidūrė nykštuko rankose, šis viena akimirka išvalgė viską, kas buvo katile ir pats išnyko pakrosnyje.

Ką dabar darys išsigandęs virėjas?!

Eina vargšas pas poną ir verkdamas papasakoja, kas atsitiko. Ponas iš karto nepatikėjo virėjui, bet kai šis dar kartą, net Dievu prisiekdamas, pasisakė, jog tai tikriausia tiesa, liepė vėl užkaisti ant ugnies naują katilą viralo, tačiau pridūrė:

— Kai vėl pasirodys nykštukas, — vožk jam samčiu per galvą!

Virėjas nuėjo prie darbo ir katilas vėl užvirė ant ugnies.

Ir vėl ateina nykštukas pas virėją ir prašo įpilti jam į maišelį, pakabintą ant kaklo, nors vieną samtį viralo.

— Negaliu, — spiriasi virėjas. — Ponas liepė mušti tave samčiu per galvą.

— Ne, nemušk manęs, mielas drauge, — maldauja nykštukas. — Aš tau padėsiu, kai tave vargas ištiks. Mano žmona serga, nėra kas valgyt pagamina ir vandens atneša. Duok, įsipilsiu nors vieną samtį viralo į maišelį, kad bent kiek jai, vaitojančiai, pagelbėčiau.

Virėjas galvoja: „Negi bus jis toks įžūlus ir susems visą viralą, kaip pirmiau. O pagaliau, kiek gi sergančiai reikia?

Padavė samtį nykštukui, ir visas viralas vėl atsidūrė maiše, katilas ištuštėjo, o pats nykštukas išnyko.

Kas dabar daryti?

Virėjas, nuėjęs pas poną, ėmė dar labiau verkti ir skųstis. Ponas supyko, kaip ugnis, išbarė, išrėkė virėją ir pažadėjo išvyti iš namų, jei ir trečią kartą nemokės, kaip reikiant, darbo atlikti. Nykštuką įsakė tuoj užmušti, kai tik jis pasirodys virtuvėje.

Vėl naujas katilas užvirė ant ugnies.

Bet nykštukas ir vėl išdygo čia pat. Virėjas dabar čiupo samtį ir suriko:

— Ponas liepė tave užmušti, tu melagi!

— Nemušk, brangus drauguži. Kas žino, koks nepriteklius ar badas tave gali ištikti. Aš tau tada padėsiu, jei galėsiu. Mano kūdikis badauja, ligonė žmona jau mirė, nėra kas man valgyt pagamina ir vandens atneša. Duok mano mažam vaikui nors pusę samčio viralo.

Suminkštėjo virėjo širdis, ir gerasis žmogus šį kartą pasakė:

— Na, kiek gali toks papūtžandis suvalgyti?.. Imk sau..

Akimirkoj katilas ištuštėjo ir nykštukas išnyko iš akių.

Dabar virėjui pasidarė karšta.

Jis numanė, kas jo laukia. Drebančiu balsu pranešė ponui:

— Nykštukas ir vėl pavogė viralą iš katilo!

— Šalin, niekše! — sušuko ponas. — Bet kadangi tu lig šiol ištikimai tarnavai, tai leidžiu tau nakvoti čia, o rytoj iš ryto pasiimk visus savo daiktus ir eik, kur nori.

Dabar ponas paskyrė ūkvedį valgiui virti ir pasakė:

— Jei pasirodys nykštukas, užmušk jį.

— Gerai, pone, — atsakė ūkvedys, — aš jam parodysiu!

Pastatė ūkvedys katilą ant ugnies. Ir vėl nykštukas kyšt išlindo iš pakrosnio ir prašo viralo.

— Valgyti tu nori, niekše! — sušuko ūkvedys ir smogė samčiu nykštukui per galvą. Nykštukas nuriedėjo, kaip kamuolėlis, pakrosnin ir išnyko.

Valgis išvirė, ir ponas buvo labai patenkintas.

— Dabar nykštukas neberodys nosies, — pasakė jis.

Rytojaus rytą virėjas pasiėmė savo daiktus ir norėjo išeiti iš virtuvės.

Staiga vėl pasirodo nykštukas. Jo galva aprišta skarele. Jis ir sako virėjui:

— Eime, drauguži, atsisveikinsi su manim. Aš kai ką turiu tau kelionei.

Virėjas nužingsniavo paskui nykštuką. Po krosnimi pasirodė didelė graži patalpa, kur buvo daug įvairių daiktų. Nykštukas pervedė jį per pirmą kambarį, ir jie sustojo kitame mažame kambarėlyje, ties lentynėle. Nykštukas paėmė nuo lentynėlės dėžutę ir tarė:

— Imk, drauge, už savo gerą širdį. Jeigu tau ko prireiks, padaužyk smiliumi viršelį ir pasakyk savo norą.

Virėjas padėkojo nykštukui ir grįžo atgal į virtuvę. Čia buvo ir ūkvedys. Virėjas paėmė dėžutę ir taukštelėjo viršelį smiliumi, tardamas: „Kuprinės kelionei!“

Tuojau atsirado kuprinė. Virėjas vėl panorėjo kai kurių daiktų ir juos gavo, taukštelėdamas pirštu dėžutę. Ūkvedys nežinojo, kaip ir atsistebėti šia dėžute. Pagaliau, jis klausia virėją:

— Sakyk man, iš kur ėmei tokią brangią dėžutę?

Virėjas papasakojo ūkvedžiui visa, kaip buvo, ir iškeliavo. „Jei taip, tai ir aš turiu gauti iš nykštuko tokią pat dėžutę“, galvojo virėjas. „Vakarykštį smūgį aš atitaisysiu. Palaukit tik, aš tuoj užkaisiu katilą ant ugnies!“

Ūkvedys verda ir vis laukia, o nykštuko kaip nėr, taip nėr. Pagaliau, ūkvedys šaukia:

— Eik, drauguži, į svečius!

Nykštukas pasirodė.

— Kam tu mane šauki? Valgio man pakanka dar iš virėjo gauto, — sako jis.

— Nors pamėgink, juk tatai nieko nekaštuoja, — sako ūkvedys.

Nykštukas paragavo ir sako:

— Lik sveikas! Eikš, atsilyginsiu!..

— Tatai nieko nekaštuoja, — tvirtina ūkvedys ir linksmai nusiteikęs eina paskui nykštuką.

Ir ūkvedys gavo dėžutę. Išėjo iš nykštuko buveinės, nė nepadėkojęs ir nė žodžio neprataręs. Skubėjo pas poną ir paprašė pažiūrėti, kas bus, kai jis pabarškins dėžutės viršelį.

Pabarškino. Iš dėžutės iššoko nykštukas su geležine buože ir kad pradėjo pliekti ūkvedį ir poną! Kūlė jis juos tol, kol pusgyviai parvirto ant grindų, o nykštukas su dėžute išnyko.

Po to niekas niekuomet jo nebemato.

Tylią naktį

Vieną tylią naktį
Mėnuo užtekėjo,
O auksinės žvaigždės
Čia pas mus žiūrėjo.
Iš dangaus Dievulis
Siuntė angelėlius,
Kad jie neštų žemei
Džiaugsmo spindulėlius.

Skrido angelėliai
Į vargingą žemę
Pasakyt vargdieniams,
Ką Dievulis lemia.
Jie pripildė džiaugsmu
Į vargdienių sielas
Ir linksmi sugrįžo
Pas Dievulį mielą.

St. Krasauskas

SARGIS

Tai atsitiko mieste. Vieno kiemo kampe buvoląsta. Prie ląstos buvo pririštas Sargis. Sargis atrodė visuomet piktas ir niūrus. Neprisileisdavo nei vieno vaiko—pamatęs tuoj urgzdavo. Jis mūsų, t. y. vaikų, nekęsdavo ir mes jo nekęsdavom. Kiekvienas mūsų bijodavo Sargio kampan eiti.

Kai šiandien pamanau apie tą Sargį, tai visai suprantu, kodėl tarp Sargio ir mūsų, t. y. vaikų, buvo toks nepasitikėjimas, tokia neapykanta.

Mat, kiemo berniukai ir tarnaitės nuolat jį koliodavo arba akmeniu mėtydavo, o kiemo sargas kaskart, atnešdamas jam lakti, išbardavo jį, kodėl jis taip piktai į jį žiūrįs. Ne kartą jį kojomis spardydavo, o niekuomet jo nuo grandinės nepaleisdavo.

Nuostabus tai buvo šuo. Nors buvo tik trejų metų, bet atrodė labai senas, suvargęs, akys aptraškanojusios, uodega pabrukta, plaukai ilgi, apskretę, ant kaklo kai kur nuo grandinės prasitrynę.

Mums, mažiems išdykėliams, niekuomet neateidavo galvon, kad Sargiui būtų daroma kokia skriauda. Viens kito nesudrausdavome, jeigu kuris berniukas mesdavo į jį akmeniu. Dargi per garbę sau laikydavome, jeigu kuris geriau į Sargį pataikydavome.

Atėjo Velykos. Visi susitarėme eiti į kaimyninį kiemą margučių ritinėti. Mane, jau bebėgantį pro duris, sulaikė motina:

— Neik, tuoj ateis svečių. Eik padėk Onai sutvarkyti kambarį ir pats žmoniškiau apsirenk.

Ona tai buvo mūsų tarnaitė. Pradėjome tvarkyti kambarį, Ona pasakojo visokias pasakas, o aš klausiau. Staiga krūptelėjome iš išgąsčio, dargi šluota iškrito man iš rankos: pasigirdo Sargio kauksmas taip baisus, kad šiurpuliai perėjo man per kūną.

— Dėl Dievo meilės,—pratarė Ona.—Tas bestija ir dienos metu kaukia. Tur būt kas nors mirs. Neužtenka jam nakties.

— Kaip tai? Ir naktį jis kaukia?—paklausiau nustebęs.

— O kaip gi. Tiktai tu negirdi, nes miegi, kaip akmuo. O aš užmigti negaliu. Tur būt kuomet nors nugalabys tą šunpalaikį...

Kažkaip nejauku man pasidarė, nebesiklausiau tarnaitės žodžių,

mečiau šluotą ir išbėgau su pyrago gabalu rankoje. Nebežinojau, kas su manim darėsi—ar įdomumo ar pasigailėjimo skatinamas, nejučiomis atsidūriau prie Sargio ląstos. Nuostabas dalykas, kad ir mano baimė prapuolė.

Sargis suurzgė, bet iš vietos nepasijudino. Mečiau Sargiui pyrago gabaliuką, bet jis jo nekliudė. Mečiau antrą, trečią, šuo nekliudė. Dargi galvos į mano pusę neatkreipė.

— Esk, kvaily! — pratariau, — juk tai gardus pyragas.

Šuo nė krust. Tupėjo tik, akis įbedęs į seną, aplūžusią ląstą.

— Tur būt gavai gerus pietus, kad neryji, juk šiandien Velykos. Sargi, Sargi! — pradėjau vadinti. Bet jis nuolat tupėjo, kaip sustyręs.

Norėjau praeiti arčiau, bet netikėtai koja mano užkliudė akmenį... Viską dabar supratau...

— Tai tokios tau Velykos, — pamaniau.

Staiga pasidarė man nemalonu ir sarmata. Norėjau greitai bėgti atgal ir pasislėpti, kad Sargis nepažiūrėtų į mane.

— Sargi, — ėmiau švelniau jį kalbinti—Sargi, šuneli, nebijok, tai ne akmuo, tai pyragas, ėsk. Nebijok, aš į tave daugiau nebelaidysiu akmenimis. Ir mano draugai tavęs nebemuš. Aš neleisiu. Esk, Sargi, ėsk!—čia jam vėl mečiau pyrago gabalėlį prie pat snukio.

Sargis pažiūrėjo į mane, vis dar nepasitikėdamas, paskui į pyrago gabalėlį. Po valandėlės apuostė iš visų pusių pyragą, palaižė. Aš net kvapą sulaikiau. Laukiau, ką jis padarys. Sargis paėmė vieną gabaliuką ir pamažėli jį suėdė, o paskiau jau daug greičiau ir kitus. Širdyje jaučiau didelį džiaugsmą. Nieko nepaisydamas, visai prie jo prisiartinau. Ir koks buvo mano nusistebėjimas!

Tas baisusis Sargis, kurio visi vaikai neapkentė ir bijojo, ne tik neurzgė, bet palaižė man ranką ir ėmė ėsti likusį mano rankoje pyragą. Taip man linksma pasidarė. Žiūrėjau į jį, lyg niekuomet jo būčiau nematęs. Atsisėdau šalia jo, ėmiau glostyti jo galvą, apžiūrinėti jo plaukus. Kaklas buvo nuo grandinės nugraužtas, o aplink galvą buvo kelios žaizdos šašais apaugusios. Jis padėjo savo galvą ant mano kelių. Staiga pastebėjau kraują, kuris tryško iš naujai pramuštos žaizdos ties ausimi. Ašaros ėmė man veržtis. Ėmiau galvoti, kaip jam padėti, kad nors tuo atsilyginti už tiek jam padarytų skriaudų. Prisiekiau širdyje niekuomet, niekuomet jo neskausti ir draugams to daryti neleisti...

Tartum iš miego pažadino mane balsai draugų, kurie, pamatę mane prie Sargio, žiūrėjo, kaip stabo ištikti. Po valandėlės ėmė rėkauti ir kolioti mane:

— Ar tu iškvaišai? Kur tu lendi pas tą biaurybę! Jeigu tu nuo to šunies neatsitrauksi, tai mes su tavimi margučių neritinėsime ir niekuomet nežaisime su tavimi. Girdi?

— Jei nenorite, tai ir nereikia, — atsakiau, — bet nuo šios dienos nė vienas jūsų jo akmenimis nebemėtys, nes kiekvieną sumuščiau, kas išdrįstų tai padaryti.

— Girdėjote? Cha! cha! — ėmė visi juoktis, o Simukas suriko:

— Aš pirmas jam uodegon duosiu!

Stvėrė akmenį. Aš puoliau prie Sargio, norėdamas užstoti. Akmuo pataikė man į galvą, pasigirdo visų vaikų klyksmas, galva man suūžė ir daugiau nieko nebeatsiminiau.

Kuomet atsikvošėjau, pamačiau

prie savęs motiną, Oną ir Simuką, kuris stovėjo apsiašarojęs.

— Ar labai skauda? — paklausė drebančiu balsu Simukas.—Dovanok man, Kaziuk... Aš nenorėjau.

Po valandėlės atėjo gydytojas, perrišo man galvą. Paskiau užmigau ir miegojau. Rytojaus dieną išsiprašiau mamytės, kad leistų man atsikelti. Vaikščiojau su aprišta galva. Pagaliau, užėjo man noras pažiūrėti Sargio. Išėjau į kiemą. Sargis, pamatęs mane, tuoj išlindo iš ląstos ir ėmė vizginti uodega. Kai prisiartinau, jis ėmė gerintis ir laižyti mano rankas. Pradėjau apžiūrinėti žaizdas. Jau ir vakarykštė žaizda buvo šašu apaugusi.

— Pasakyk, Sargi, — paklausiau atsiminęs vakarykštį jo kauksmą, — ko tu taip vakar kaukei, kas tave sumušė? Ona sakė, kad tu ir naktį kauki, žmonėms miegoti neduodi? Kodėl taip darai?

Sargis žiūrėjo tiesiog man į akis ir juokėsi, iš tikrųjų juokėsi. Tai buvo tikra šypsena.

Staiga Sargis suurzgė, ir aš pastebėjau kažkokį šešėlį prieš save. Pakėlęs galvą pamačiau Simuką.

— Ar labai tave sužeidžiau? — paklausė nedrąsiai. Aš nenorėjau į tave pataikyti.

— Tai geriau, kad į mane pataikei. Neleisiu nė vienam jo mušti.

— Iš aš jau jo nebemušiu, — tyliai atsakė Simukas, — man jo gaila.

* * *

— Tai rojaus gyvenimas prasidėjo tam Sargiui, — taip kalbėjo paskiau kiemo sargas. Ir iš tikrųjų. Ne tik nebevengdavo vaikai Sargio ląstos, bet dažnai ateidavo prie jo, su juo kalbėdavo, jam ėsti atnešdavo, o jis, vis linksmai uodega vizgindamas, kojomis tripsėdavo, arba, atsigulęs ir galvą ant ištiestų pirmutinių kojų padėjęs, žiūrėdavo, kaip mes žaizdavome kieme.

Atsiuntė Dilgė.

Klaipėdos netekus

Teka, pliūška Nemunėlis,
Skuba į marias,
Gal užgrobtiems vargdienėliams
Paguodą nuneš...

Nebegirdi jis dainelių
Savo krantuose:
Toj šalyje viešpatauja
Liūdesio dvasia.

Nebeliūski, Nemunėli,
Vėl ateis laikai, —
Susibursim vienumoje
Mes visi kietai...

Vis skambės tada dainelė,
Garsus kraštas bus!
Tik neliūskime, broleliai,
Klaipėda bus mūs!..

PLAUKIA LYTYS!

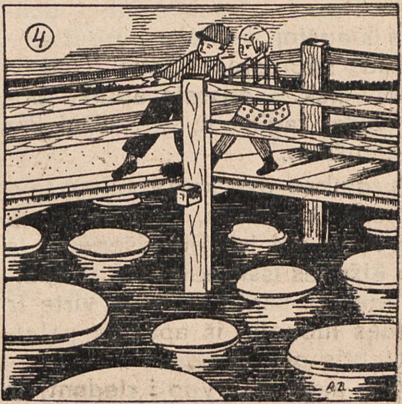
Kai, balandžiui įpusėjus,
Pučia šiltas švelnus vėjas
Ir kaitresnė saulė švyti —
Plyšta ledas, plaukia lytys.
Plaukia, tačiau pakely
Tirpsta, nyksta vandeny...

Reikia betgi pasakyti:
Įdomu stebėt tas lytis,
Kai jos šniokšdamos, lyg bangos,
Viena kitą vejas, rangos,
Verčias... Tai jums pasakys,
Jei paklausit, ir Stasys.

Štai jis nūn, mieli vaikeliai,
Patyręs, kad jau upely,
Kursai jo laukuos vingiuoja,
Plaukia lytys, taip byloja
Savo seserei: „Agniet,
Bėgam lyčių pažiūrėt!"

— Bėgam!—Agnė tuoj sutiko
Ir abu vaikai per pliką
Lauką tekini nurūko...
Ir štai jie jau ant tiltuko
Stovi, žavisi puikiu
Ir podraug gūdžiu vaizdu!

ATEIS

Ateis gražus pavasarėlis,
Žibutės, pienės sužydės,
Daina sulinkusį artoją
Su arklu į laukus lydės.

Tykus, gaivinantis vėjelis
Atskris žaliuojančiais laukais,
Veidai nuo rūpesčių vagoti
Pavasario džiaugsmu nukais.

Ateis, ateis pavasarėlis,
Atneš vilties ir džiaugsmo čia.
Kur svyra kryžiai samanoti
Ir laimę nešanti gryčia.

J. Rimašauskas

RITINĖTOJAI

— Šitas, — kaukšėdamas dantysna kiaušinį, kalbėjo Jurgutis,— už visus stipresnis. Gaila leisti.

— Leisk, — apstoję aplink luobelį vaikai ragina jį, — gailėsi dabar kiaušinio.

Jurgiukas dar kartą pakaukšėjo dantysna kiaušiniu, apžiūrėjo jį, apvartė ir vėl įsidėjo kišenėn. Iš kitos kišenės išsitraukė žalios spalvos, matyt, vantų lapuose virtą ir pavedęs luobeliu iš apačios paleido ritentis per grindis.

Visų akys nukrypo į riedantį ir čežantį kiaušinį.

Tyla aplinkui. Kiekvienas stebi, kurin pataikys. Ir tyliai, lyg patys sau sakytų, šnabžda:

— Pro manąjį praėjo...
— Maną pakliudė...
— Su manu susimušė...
— Manišką nunešė...
— Kad jį kur...
— Tik vieną paliko...

Žaliutis kiaušinėlis tuo tarpu riedėdamas vis kliudė ir kliudė kitus, lyg paženklindamas, kad Jurgučio kišenėn turi eiti. Paliko tik vieną. Bet tuo sykiu, sakytum, vėjelis iš kur pūsterėjo, žaliutis susisuko ir pradėjo riedėti paliktojo linkui. Visi dar labiau jį sekė. Klius ar neklius, — kiekvienas manė. Kai kurie buvo apsemti pavydo, kiti tik šypsojosi. Jurgutis tačiau nei džiaugėsi, nei stebėjosi. Devynis kiaušinius paleido benaudžiai, ir juos visus nusinešė kiti. Belikę buvo jam tik du. Anas stiprus ir šitas žaliutis. Vis tik, galvoja, gerai padaręs, kad paleidęs žaliutį. Jau dvyliką kliudęs, lekia prie tryliktojo. Tai nebent ritenimas. Jis ir pats pirmą kartą tokį paleidimą mato. Kliuvo. Vos vos sujudino. Bet ir tiekos pakako, kad galėtų paimti.

Surankiojo tada Jurgutis išloštuosius kiaušinius ir susikamšė kišenėsna. Visi apstojo jį ir pradėjo

prašyti parodyti aną žaliutį. Vienas dar rankoje nelaikęs žadėjo Jurgučiui už jį duoti šešis kiaušinius.

— Kas man iš sumuštų — mano sveikas, — atsakė Jurgutis.

Kitas vėl kibo, kad duotų pažiūrėti į dantis, ar stiprus. Trečias pasakė, kad esąs prilietas cukraus. To ir pakako, kad visi imtų atimdinėti iš Jurgučio žaliutį, vantų lapuose virtą, kiaušinį. Jurgutis išsisukdinėjo iš graibančių jį rankų, tūpčiojo, striuokčiojo. Bet vis tik neįstengė vienas su visais sulygti. Buvo sučiuptas. Jurgučio kišenės, pilnos nevirintų kiaušinių susiplojo, suliūško. Ir jis pajuto, kaip daugelyje vietų darėsi jo kūnui drėgna.

— Leiskit, — suriko pagaliau, — aš pats atiduosiu.

— Dabar jis atiduos, kaip patys galim pasiimti, — šaukė anieji.

Tada Jurgiukas kažkaip pasisuko, šusterėjo šonan ir išsprūdo iš visų rankų. Greitai pravėrė duris ir spruko laukan. Kiti pasileido jį vytis. Jurgutis bebėgdamas išsitraukė iš vienos kišenės sutraiškytą kiaušinį ir paleido juo į besivejančius. Kažkuriam pataikė. Tas jau atsiliko besišluostydamas. Jurgutis dar kartą metė. Vėl vienas atsiliko su geltona kakta. Kiti jau pradėjo privengti. Vijosi jau tik vienas. Tada Jurgiukas atsisuko, sustojo vietoje. Ir iškėlęs ranką su kiaušiniu sušuko:

— Tik prisiartink! Tuoj suardysiu žaliučiu kaktą.

— Nejuokauk, girdi, Jurguti, gana, — prašėsi anas taip pat sustojęs.

Jurgutis laikė iškeltą tuščią saują ir jau rengėsi pagązdindamas mesti, kai tuo tarpu anas susisuko atgal ir ėmė bėgti šaukdamas:

— Berniukai, Jurgutis cukriniu nori mesti. Ai, bėgam!

Ir visi bėgo trobos link, o Jurgutis, iškėlęs tuščią ranką, vijo. Privyti prie trobos užsikimšo tarpduryje, negalėdami įsibrauti į vidų. Tada Jurgutis garsiai juokdamasis atgniaužė tuščią saują ir pasakė:

— Va, ko jūs bijot.

Visi sumišo. Buvo nugalėti. Jautė, kad Jurgutis jiems už blogą geru atmokėjo, be to, pajuto, kokie jie bailiai, kad net tuščios rankos išsigando.

— Einam visi pirkion. Vėl ritinėsim.

— Einam. Bet man sumuštuosius atiduosit, — reikalavo Jurgutis.

— Pusę.

— Gerai?

— Tai einam.

Ir visi vėl susikaupė prie luobelio ir prie ritinėjamų kiaušinių.

r.

Pavasaris

Juokiasi saulutė,
Kad sutirpo sniegas,
Kad pabudo viskas
Iš žiemužės miego.

Artojėlis taiso,
Plūgą geležinį,
Greit reikes išarti
Vagą pirmutinę.

Piemenėliai džiaugias,
Jau orai atšilę,
Bus smagu ralioti
Ten už juodo šilo.

J. Kuolaitis

Ir mes dirbame...

STABTELK, PAGALVOK!

9 uždavinys

Juostelės

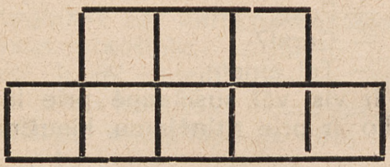
tos	bal	a	vos
juo	pie	ma	vys
kas	dos	pa	no
tas	iš	no	ga

Šiose juostelėse yra surašyta žinoma mįslė. Kas mokės šias juosteles sustumdyt aukštyn ir žemym, tas tą mįslę perskaitys.

Perskaitykite ir jūs.

10 uždavinys

Degtukai

Čia yra 8 kvadratai. Paimkite 3 degtukus, kad liktų 5 kvadratai.

11 uždavinys

Dalyba

(Atsiuntė Gegutė)

Padalinkite 12 pusiau, kad būtų 7.

Pastaba. Šių uždavinių sprendimus ir sprendėjų pavardes paskelbsime 18 „Varpelio" numeryje.

Uždavinių sprendimas:

7 uždavinys

A	u	s	i	s
N	a	m	a	s
T	ė	v	a	s
A	l	k	i	s
N	a	g	a	s
A	l	g	i	s
S	o	d	a	s

8 uždavinys

Platūs vartai išeiti, bet siauri sugrįžti.

Vaikų šypsenos

Mažuolėlis

Tėtė bara Jonuką:

— Negražu, Jonuk, nosį krapštyti. Tatai net nemandagu.

— Tai kam, tėte, nosyje skylutės padlekstos? *M.G.*

Uždavinius išsprendė:

1) M. Baranauskaitė, K. Čeponis, G. Čepulytė, M. ir D. Čibirai, A. Čibiras, P. Gimžauskas, J. Girdziušas, S. Jankauskas, B. Jaura, P. Kindurys, Ip. Krasauskas, O. Krasauskaitė, A. Lebedytė, A. Markauskaitė, Jurgis ir Juozas Navikai, A. Papšys, A. Pirštelis, J. Sadaunykas, N. Sapiegaitė, S. Sužiedėlis, V. Telyčėnaitė, A. Vasiliauskaitė, M. Vileitytė, B. Viškelis—7 ir 8 uždavinius.

2) J. Aliukas, F. Čėnys, Gegutė, S. Kairys — 8 uždavinį.

Be to, dar atsiuntė 7 ir 8 uždavinių sprendimus G. Stasys ir S. A. S—lis.

LAIŠKŲ DĖŽUTĖ

Vy—tui Papšiui. Pasaka graži, ją vėliau įdėsime. Parašyk tokių ir daugiau.

J. Girdziušui. Uždavinys teisingas, mes jį kada nors įdėsime.

M. Vileitytei. Pasaka ir uždavinys gražūs. Vėliau įdėsime. Eilėraščiai dar silpnučiai, spaudai netinka. Prašome mums rašinėti. Tik kokios lauki naudos?

Wydawca-Leidėjas L. Cicėnas Redaktor-Redaktorius V. Budrevičius
Drukarnia-Spaustuvė „RUCH" Wilno, Tatarska 6